

DEBAT 12. november 2018

DEBATINDLÆG

Skrevet af

Mie Dalskov Pihl

Chef for registeranalyse

Centralisering af uddannelser skaber huller i Danmarkskortet

Gennem de senere år er der foregået en voldsom centralisering af Danmark. Vi ser en centralisering i forhold til folkeskolerne, de videregående uddannelser og en regering, der sparer så hårdt, at flere uddannelsessteder rundt om i landet risikerer at blive lukket.

Kontakt

Kommunikationschef

Jesper Kirkbak

📞 50 73 71 34

✉️ jk@ae.dk

På folkeskoleområdet har vi set en kraftig centralisering. Over 200 folkeskoler er lukket siden 2007. Udviklingen har især betydet, at mange byer i yderområderne har måttet vinke farvel til den lokale folkeskole.

I mange byer er skolen livsnerven. Når skolen lukker, så risikerer vi en affolkning af lokalsamfundet. AE's tal viser, at mange af de børn, der oplever en skolelukning, er skiftet til en privatskole. Dermed er skolelukningerne rundt om i landet med til at skubbe bag på i forhold til privatskolernes fremmarch.

Skolelukningerne er med til at skubbe ved den generelle tendens i disse år, hvor de blandede skoler er på kraftigt tilbage. For 10 år siden var 40 pct. af alle skoleklasser blandede, mens det i dag kun er 28 pct. Danmark er blevet mere opdelt end tidligere. Vi møder simpelthen ikke mennesker fra alle samfundsgrupper til klassefester eller i skolegården i samme udstrækning, som vi gjorde engang.

Centraliseringen er ikke kun foregået på folkeskoleområdet, men også på de videregående uddannelser. Antallet af kommuner, der udbyder en kort eller mellemlang videregående uddannelse, er reduceret med henholdsvis 25 og 32 pct. de seneste tyve år.

Danmark kommer til at mangle personer med en uddannelse. Det gælder primært folk med enten en faglært eller en kort eller mellemlang videregående uddannelse. Hvis vi skal sikre, at virksomhederne kan skaffe den arbejdskraft, de har brug for i hele landet, så er det dybt problematisk med en så kraftig centralisering, som vi har set.

At have uddannelser fra folkeskole til videregående uddannelser i hele landet er et vigtigt stykke infrastruktur. Det skal sikre, at de unge ikke har for langt til uddannelsesinstitutionerne, men også sikre at virksomhederne kan skaffe den nødvendige arbejdskraft.

Danske Regioner viste for nyligt, at ca. 70 pct. af alle nyuddannede bliver i den region, hvor de blev uddannet og ca. 40 pct. bliver i kommunen. Det fortæller lidt om, at selvom mange nyuddannede pendler, så er der stadig en relativ lokal forankring, når det handler om, hvor man slår sig ned, når studierne er slut. Derfor er det vigtigt, at vi er sikre på, at det uddannelsesmæssige Danmarkskort ikke er for hullet.

Oven i de seneste mange års centralisering på uddannelsesområdet ser vi desværre sorte skyer i horisonten. De store besparelser, som regeringen har kørt nedover uddannelsesinstitutionerne de seneste tre år, gør det ikke nemmere at sikre kvalitetsuddannelser i hele landet. Og besparelserne vil regeringen fortsætte de kommende år.

Selvom regeringen og Dansk Folkeparti netop er blevet enige om at fjerne omprioriteringsbidraget fra erhvervsuddannelserne fra 2019 og frem – som de selv indførte – så skal der fortsat spares næsten 4 mia. kr. i 2022 på ungdomsuddannelserne og de videregående uddannelser i forhold til 2015. Meldingerne fra institutionerne er, at besparelserne allerede nu går ud over kerneaktiviteten, nemlig undervisningen.

Udover besparelserne i sig selv er nogle uddannelser også ramt af et faldende elevtal. Det gælder for mange af landets erhvervsskoler og for en del gymnasier i yderområderne. Her risikerer man med regeringens besparelser at sætte nogle skoler under yderligere pres. I sidste ende kan konsekvenserne blive flere huller i det uddannelsesmæssige Danmarkskort.

Det uddannelsesmæssige Danmarkskort er under pres. Efter mange år med centralisering på uddannelsesområdet og skoleområdet er kortet hullet. For en regering, der prædiker Danmark i balance, klinger det hult, når den førte politik samtidig risikerer at tage livet af endnu flere uddannelser rundt om i landet.

Indlægget er bragt i Jyllands-Posten d. 13. november 2018